

CONSEIL DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

SESSION ORDINAIRE 1999

13 OCTOBRE 1999

PROJET D'ORDONNANCE

**portant assentiment au Protocole
à la Convention sur la pollution
atmosphérique transfrontière
à longue distance de 1979,
relatif à la lutte contre les émissions
d'oxydes d'azote ou leurs
flux transfrontières
et à son annexe technique,
faits à Sofia le 31 octobre 1998**

Exposé des motifs

A. Rétroactes

La Convention sur la pollution atmosphérique transfrontière à longue distance (LRTAP) a été conclue à Genève le 13 novembre 1979 et approuvée par la Belgique par la loi du 9 juillet 1982. La Convention est entrée en vigueur le 16 mars 1983.

Les Parties à cette Convention s'engagent à élaborer des politiques et stratégies de réduction des émissions atmosphériques et à participer à un programme de surveillance et d'évaluation du transport à longue distance des émissions.

Afin de lutter contre les problèmes liés au transport transfrontalier de la pollution atmosphérique, plusieurs protocoles à la Convention LRTAP ont déjà été adoptés concernant divers polluants:

- le Protocole de Genève du 28 septembre 1984 relatif au financement à long terme du Programme concerté de surveillance continue et d'évaluation du transport à longue distance des polluants atmosphériques en Europe (EMEP), ratifié par la Belgique le 5 août 1987;

BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE RAAD

GEWONE ZITTING 1999

13 OKTOBER 1999

ONTWERP VAN ORDONNANTIE

**houdende instemming met het Protocol
inzake de beheersing van emissies
van stikstofoxiden of van de
grensoverschrijdende stromen van deze
stikstofverbindingen bij het Verdrag
van 1979 betreffende grensoverschrijdende
luchtverontreiniging over lange afstand,
en met de technische bijlage,
ondertekend te Sofia op 31 oktober 1998**

Memorie van toelichting

A. Achtergrond

Het verdrag rond de grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand (Long-Range Transboundary Air Pollution, LRTAP) werd gesloten in Genève op 13 november 1979 en werd door België goedgekeurd middels de wet van 9 juli 1982. Het verdrag werd van kracht op 16 maart 1983.

De partijen die het verdrag ondertekenden verbinden zich tot het uitwerken van beleidsvormen en strategieën voor het reduceren van de uitstoot van luchtverontreinigende stoffen en tot het deelnemen aan een programma voor het surveilleren en evalueren van de verplaatsing van die uitstoot over grote afstanden.

Om de strijd aan te binden tegen de problemen van de grensoverschrijdende verplaatsing van luchtverontreiniging werden er reeds verschillende protocollen aangenomen bij het LRTAP-verdrag omtrent verschillende verontreinigende stoffen:

- het Protocol van Genève van 28 september 1984 omtrent de langetermijnfinanciering van het gemeenschappelijk programma voor het surveilleren en evalueren van de verplaatsing over lange afstanden van luchtverontreinigende stoffen in Europa (EMEP), geratificeerd door België op 5 augustus 1987;

- le Protocole d’Helsinki du 8 juillet 1985 relatif à la réduction des émissions de soufre ou de leurs flux transfrontières d’au moins 30%, ratifié par la Belgique le 9 juin 1989;
- le Protocole de Sofia du 31 octobre 1988 relatif à la réduction des émissions d’oxydes d’azotes, signé par la Belgique le 1er novembre 1988 et en cours de ratification;
- le Protocole de Genève du 18 novembre 1991 relatif à la lutte contre les émissions des composés organiques volatils, signé par la Belgique le 19 novembre 1991 et en cours de ratification;
- le Protocole d’Oslo du 14 juin 1994 relatif à une nouvelle réduction des émissions de soufre, signé le 14 juin 1994 par la Belgique et en cours de ratification.

Ce présent Protocole à la Convention LRTAP vise la réduction des émissions d’oxydes d’azote et de leurs flux transfrontières. Il s’agit d’un instrument juridiquement contraignant, signé pour la Belgique, à Sofia le 1er novembre 1988.

Ce Protocole de Sofia a été signé par 25 Etats dont ceux de l’Union européenne, le Canada et les USA. Il entre en vigueur après la ratification de 16 d’entre eux. A ce jour, 25 pays l’ont ratifié tenant compte des nouveaux Etats créés parmi les ex-pays de l’Est.

En application de l’article 167, § 1er, de la Constitution qui traite des compétences des Communautés et des Régions en matière de relations internationales et conformément à l’article 16 de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles telle que modifiée par la loi spéciale du 5 mai 1993 sur les relations internationales des Communautés et des Régions, l’assentiment aux traités dans les matières qui relèvent de la compétence des Régions est donné par le Parlement régional. Les traités sont présentés au Parlement bruxellois par le Gouvernement.

Ces dispositions s’appliquent au présent Protocole qui relève pour l’essentiel des compétences régionales en matière d’environnement.

B. Résumé des dispositions du protocole

Les principales obligations du Protocole de Sofia sont inscrites à l’article 2. Celui-ci impose la stabilisation pour le 31 décembre 1994 des émissions d’oxydes d’azote (NO_x) au niveau de 1987. En outre, il impose aux Parties, deux ans au plus tard après la date d’entrée en vigueur du Protocole, l’application de normes nationales d’émission

- het Protocol van Helsinki van 8 juli 1985 omtrent de vermindering van zwaveluitstoot of van zijn grensoverschrijdende verplaatsing met minstens 30%, geratificeerd door België op 9 juni 1989;
- het Protocol van Sofia van 31 oktober 1988 omtrent de vermindering van de uitstoot van stikstofoxiden, dat op 1 november 1988 door België werd ondertekend en dat momenteel wacht op ratificering;
- het Protocol van Genève van 18 november 1991 omtrent de strijd tegen de uitstoot van vluchtige organische stoffen, dat op 19 november 1991 door België werd ondertekend en momenteel wacht op ratificering;
- het Protocol van Oslo van 14 juni 1994 betreffende een nieuwe vermindering van de uitstoot van zwavel, dat op 14 juni 1994 door België werd ondertekend en dat momenteel wacht op ratificering.

Het onderhavige protocol bij het LRTAP-verdrag beoogt de vermindering van de uitstoot van stikstofoxiden en van hun grensoverschrijdende stromen. Het gaat om een bindend juridisch instrument, ondertekend door België, in Sofia op 1 november 1988.

Het Protocol van Sofia werd ondertekend door 25 staten waaronder alle lidstaten van de Europese Unie, Canada en de Verenigde Staten van Amerika. Het wordt van kracht na ratificatie door 16 van die staten. Momenteel werd het reeds geratificeerd door 25 landen, rekening houdend met de nieuwe staten die ontstonden uit de vroegere oostbloklanden.

Met toepassing van artikel 167, § 1, van de Grondwet met betrekking tot de bevoegdheden van de Gemeenschappen en Gewesten inzake internationale relaties en overeenkomstig artikel 16 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 met betrekking tot de grondwetswijzigingen, zoals gewijzigd door de bijzondere wet van 5 mei 1993 inzake de internationale relaties van de Gemeenschappen en de Gewesten, wordt de goedkeuring van de verdragen die tot de bevoegdheid van de Gewesten behoren, verleend door het Gewestelijk parlement. De verdragen worden voorgesteld in het Brussels parlement door de Regering.

Deze bepalingen zijn van toepassing op het onderhavige protocol dat hoofdzakelijk tot de gewestelijke milieubevoegdheden behoort.

B. Samenvatting van de bepalingen van het protocol

De voornaamste verplichtingen van het Protocol van Sofia werden geformuleerd in artikel 2. Dat artikel bepaalt dat de uitstoot van stikstofoxiden (NO_x) tegen 31 december 1994 moet worden gestabiliseerd op het niveau van 1987. Het bepaalt bovendien dat de partijen twee jaar na het van kracht worden van het protocol nationale uitstoot-

pour les grandes sources fixes nouvelles et pour les sources mobiles nouvelles et des mesures antipollution pour les grandes sources fixes existantes.

Des annexes indicatives décrivent les meilleures technologies applicables et économiquement acceptables qui peuvent être développées pour atteindre les normes prescrites.

En outre, les Parties s'engagent à entamer des négociations, 6 mois après l'entrée en vigueur du Protocole, sur des mesures ultérieures pour une réduction supplémentaires des émissions de NO_x, basées notamment sur l'amélioration des connaissances scientifiques, la connaissance des charges critiques et les effets des émissions d'oxyde d'azote sur la santé et les différents écosystèmes.

L'article 3 du protocole favorise l'échange d'informations et de technologies, la coopération industrielle directe ainsi que la coopération entre les secteurs publics et privés.

Aux termes de l'article 4, les Parties doivent favoriser le ravitaillement en essence sans plomb afin d'avantager les véhicules équipés de catalyseurs.

Les activités de recherche scientifique et de surveillance sont encouragées par l'article 6 notamment afin de déterminer les effets des émissions de NO_x sur les êtres humains, les animaux, les végétaux, les eaux, les sols et les matériaux, d'établir une cartographie des zones sensibles ainsi qu'une modélisation des émissions et du transport à longue distance de ces polluants.

Les articles 5, 7 et 8 imposent aux Parties de réviser périodiquement le Protocole à la faveur des connaissances scientifiques et des innovations technologiques, de développer des programmes et stratégies pour l'exécution des obligations et à échanger des informations dans le cadre de rapports annuels sur la mise en oeuvre du protocole.

Les inventaires d'émission de NO_x sont traités par l'EMEP qui fournit annuellement à l'Organe exécutif de la Convention des calculs des bilans d'azote, des flux transfrontières et des retombées d'oxydes d'azote (art. 9).

Les articles suivants (11 à 17) veillent à la bonne organisation et application du protocole quant à la forme. Ils prévoient les dispositions relatives aux amendements au protocole, au règlement des différents, à la signature, à la ratification, au dépôtsaire, à l'entrée en vigueur, à la dénonciation et aux textes faisant foi.

normen moeten opleggen voor nieuwe grote vaste bronnen en voor nieuwe mobiele bronnen, alsook antipollutiemaatregelen moeten nemen voor de bestaande grote uitstootbronnen.

Informatieve bijlagen beschrijven de best bruikbare en economisch meest aanvaardbare technologieën die kunnen worden ontwikkeld om de voorgeschreven normen te verwezenlijken.

Bovendien verbinden de partijen zich ertoe om 6 maanden na het van kracht worden van het protocol onderhandelingen aan te vatten omtrent de verdere maatregelen voor een bijkomende vermindering van de NO_x-uitstoot, met name op basis van een verbetering van de wetenschappelijke kennis, de kennis van de kritieke belastingen en de kennis van de effecten van stikstofoxiden op de gezondheid en de verschillende ecosystemen.

Artikel 3 van het protocol moedigt de uitwisseling van informatie en technologieën aan, alsook een rechtstreekse industriële samenwerking en een samenwerking tussen de openbare en de privé-sector.

Volgens artikel 4 moeten de partijen het gebruik van loodvrije benzine aanmoedigen om de met een katalysator uitgeruste voertuigen te bevoordelen.

Wetenschappelijke onderzoeksactiviteiten en toezichtsactiviteiten worden aangemoedigd in artikel 6, met name voor het bepalen van de effecten van de uitstoot van NO_x op mensen, dieren, planten, water, bodem en materialen, voor het in kaart brengen van de gevoelige zones en voor het modelleren van de uitstoot en de verplaatsing over lange afstanden van die verontreinigende stoffen.

De artikelen 5, 7 en 8 verplichten de partijen tot een regelmatige herziening van het protocol op basis van de evolutie van de wetenschappelijke kennis en de technologie, tot het ontwikkelen van programma's en strategieën voor het uitvoeren van de verplichtingen en tot het uitwisselen van informatie omtrent de toepassing van het protocol in de vorm van jaarlijkse rapporten.

De inventarissen van NO_x-uitstoot worden verwerkt door het EMEP, dat het uitvoerend orgaan van het verdrag jaarlijks voorziet van de berekening van de stikstofniveaus, de grensoverschrijdende stromen en de neerslag van stikstofoxiden (art. 9).

De verdere artikelen (11 tot 17) hebben betrekking op de goede organisatie van het protocol op het vlak van de vorm. Ze bevatten de bepalingen met betrekking tot het wijzigen van het protocol, tot het regelen van geschillen, tot het ondertekenen, tot het ratificeren, tot de bewaarder, tot de inwerkingtreding, tot de verbreking en tot de teksten die ervan getuigen.

C. Réalisation des objectifs et implications pour la Région de Bruxelles-Capitale

Objectif

Le Protocole de Sofia impose la stabilisation pour le 31 décembre 1994 des émissions d'oxydes d'azote (NO_x) au niveau de 1987. Les niveaux d'émissions pour les années postérieures à 1994 ne peuvent en outre dépasser ceux de l'année de référence 1987. En d'autres termes, une fois stabilisées, les émissions ne peuvent croître à nouveau.

Le NO_x présent dans l'atmosphère provient essentiellement de l'oxydation de l'air lors de tout processus de combustion à haute température (trafic, chauffage domestique, production énergétique, ...). Cette émission de NO_x a lieu principalement sous forme de NO (~90%) et dans une moindre mesure de NO_2 (~10%). Les NO_x sont des polluants intervenant dans la problématique de l'acidification et de la formation d'ozone troposphérique.

La situation belge

Il avait été estimé que la Belgique ne serait pas en mesure d'atteindre les objectifs du Protocole en 1994 et donc de le ratifier.

Or, il s'avère que la Belgique a atteint en 1995 la stabilisation des émissions au niveau de 1987 grâce notamment à la concrétisation de l'accord de branche sur la réduction des émissions en provenance des installations de production d'électricité et à l'imposition de normes d'émissions et de catalyseurs sur certaines sources mobiles.

Par ailleurs, l'Organe exécutif de la Convention LRTAP, en sa 14ème session (novembre 1996), a confirmé son interprétation selon laquelle l'obligation de stabiliser les émissions de NO_x au 31 décembre 1994 signifiait que les niveaux d'émissions pour les années postérieures à 1994 ne peuvent dépasser ceux de l'année de référence 1987. En d'autres termes, une fois stabilisées, les émissions ne peuvent croître à nouveau. Ceci implique que le Protocole de Sofia est toujours d'application bien que l'obligation de base porte sur 1994.

Il est donc important que la Belgique ait réalisé cet objectif de stabilisation et même de réduction bien qu'avec un an de retard par rapport à la disposition du Protocole.

En outre, la Belgique reste un des rares pays de l'Union européenne à n'avoir pas ratifié le Protocole.

Il apparaît également que le nouveau Protocole sur la réduction des émissions de NO_x , COV et NH_3 en cours de

C. Verwezenlijking van de doelstellingen en implicaties voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Doeleind

Het Protocol van Sofia bepaalt dat de uitstoot van stikstofoxiden (NO_x) tegen 31 december 1994 moet worden gestabiliseerd op het niveau van 1987. De uitstootniveaus voor de jaren na 1994 mogen die van het referentiejaar 1987 bovendien niet overschrijden. Met andere woorden, eenmaal gestabiliseerd mag de uitstoot niet opnieuw stijgen.

De in de atmosfeer aanwezige NO_x is hoofdzakelijk afkomstig van de oxidatie van de lucht bij ieder verbrandingsproces bij hoge temperatuur (verkeer, woningverwarming, energieproductie, ...). De uitstoot van NO_x vindt voornamelijk plaats onder de vorm van NO (~90%) en in mindere mate van NO_2 (~10%). De NO_x zijn verontreinigende stoffen die een rol spelen in het probleem van de verzurening van het milieu en van de vorming van troposferische ozon.

De Belgische situatie

België werd geacht niet in staat te zijn de doelstellingen van het protocol tegen 1994 te halen en het protocol te ratificeren.

België verwezenlijkte evenwel de stabilisatie van de uitstoot op het niveau van 1987 in 1995, met name dankzij de concretisering van de sectorale overeenkomst betreffende de vermindering van de uitstoot door elektriciteitsproductie-installaties, en dankzij de oplegging van uitstootnormen en de verplichting van de katalysatoren op bepaalde mobiele bronnen.

Bovendien bevestigde het uitvoerend orgaan van het LRTAP-verdrag, tijdens zijn 4de zitting (november 1996), zijn interpretatie volgens welke de verplichting tot het stabiliseren van de NO_x -uitstoot tegen 31 december 1994 betekende dat de uitstootniveaus voor de jaren na 1994 die van het referentiejaar 1987 niet mochten overschrijden. Met andere woorden, eenmaal gestabiliseerd mag de uitstoot niet opnieuw stijgen. Dat impliceert dat het protocol van Sofia nog steeds van toepassing is, hoewel de basisverplichting betrekking had op 1994.

Het is dus belangrijk dat België dat doel voor het stabiliseren en zelfs verminderen van de uitstoot heeft verwezenlijkt, zij het met één jaar vertraging ten opzichte van de bepalingen van het protocol.

Bovendien blijft België één van de weinige landen van de Europese Unie die het protocol nog niet geratificeerd hebben.

Het blijkt eveneens dat het nieuwe protocol omtrent de vermindering van de uitstoot van NO_x , COV en NH_3 , waar-

négociation ne vise pas à remplacer celui de Sofia mais prévoit des obligations nouvelles ou complémentaires.

Vu leurs implications dans les phénomènes d'acidification et de formation d'ozone troposphérique, les oxydes d'azote font également l'objet, au sein de l'Union européenne, de travaux législatifs intensifs en vue de leur réduction.

Pour toutes ces raisons, la Conférence Interministérielle de l'Environnement a décidé, lors de sa session du 25 novembre 1997, de ratifier ledit Protocole de Sofia relatif à la lutte contre les émissions d'oxydes d'azote ou de leurs flux transfrontières et a demandé aux Régions et à l'autorité fédérale de finaliser aussi rapidement que possible la procédure d'assentiment.

La situation bruxelloise

En Région de Bruxelles-Capitale, les émissions de NO_x sont pratiquement constantes depuis 1990. Elles sont de l'ordre de 17 t/an. En 1994, elles représentaient 5% des émissions totales de la Belgique. La majorité des sources sont diffuses: les transports routiers représentent 77% des émissions et le logement 9%. L'incinérateur de déchets ménagers et assimilés est la seule source ponctuelle importante (5%).

Les actions à moyen et long terme visant à la réduction des NO_x porteront donc sur les transports et les sources fixes (incinérateurs et petites entreprises).

La clef de répartition des objectifs de réduction entre les régions et l'état fédéral devra être choisie sur une base objective et tenir compte des spécificités urbaines complexes de la Région de Bruxelles-Capitale, principalement celles liées au trafic.

De manière générale, la politique de la Région doit d'inscrire dans un projet d'évolution durable permettant d'envisager un avenir viable, sain et social pour tous les bruxellois.

Les principes d'action à mettre en oeuvre sont pour la plupart connus et devront intégrer non seulement l'environnement mais également les autres secteurs clefs comme l'économie, l'énergie, le transport, le logement et l'aménagement du territoire. Ils permettent de faire converger plusieurs politiques parallèles:

- la politique environnementale vise à garantir un niveau de qualité de l'air en milieu urbain satisfaisant pour la santé de l'homme et l'environnement, l'essentiel des polluants atmosphériques étant associé à des consommations énergétiques;

over de onderhandelingen momenteel aan de gang zijn, niet bedoeld is ter vervanging van dat van Sofia maar nieuwe of bijkomende verplichtingen bevat.

Gezien hun rol in de verschijnselen van verzuring en de vorming van ozon van de troposfeer, vormen de stikstof-oxiden binnen de Europese Unie ook het voorwerp van intensieve legislatieve werkzaamheden met het oog op een reductie van hun uitstoot.

Om al die redenen besloot de Inderdepartemente milieuconferentie tijdens haar zitting van 25 november 1997 tot het ratificeren van het genoemde protocol van Sofia betreffende de strijd tegen de uitstoot van stikstof-oxiden of hun grensoverschrijdende stromen, en verzocht ze de Gewesten en de federale overheid de instemmingsprocedure zo vlug mogelijk af te ronden.

De Brusselse situatie

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is de uitstoot van NO_x praktisch constant gebleven sinds 1990. Ze bedraagt ongeveer 17 t/jaar. In 1994 maakte ze 5% uit van de totale Belgische uitstoot. De meeste bronnen zijn diffuse bronnen: het wegverkeer vertegenwoordigt 77% van de uitstoot en de woningen 9%. De verbrandingsovens voor huishoudelijk en hiermee gelijkgesteld afval vormt de enige belangrijke afzonderlijke bron (5%).

De acties op middellange en lange termijn met het oog op de vermindering van de uitstoot van NO_x hebben dan ook betrekking op de verplaatsingen en de vaste bronnen (verbrandingsovens en kleine ondernemingen).

De verdeelsleutel voor het verdelen van de verminderingsoefeningen tussen de Gewesten en de federale overheid moet worden bepaald op een objectieve basis en rekening houdend met de complexe stedelijke bijzonderheden van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, in het bijzonder die van het verkeer.

Globaal gezien moet het beleid van het Gewest passen in een duurzaam evolutieproject met het oog op een leefbare, gezonde en sociale toekomst voor alle Brusselaars.

De toe te passen actieprincipes zij grotendeels bekend en moeten niet alleen het milieu omvatten maar ook de andere sleutelsectoren zoals de economie, energie, transport, huisvesting en ruimtelijke ordening. Ze maken het mogelijk verschillende parallelle beleidslijnen te laten convergeren:

- het milieubeleid is gericht op het tot stand brengen van een voor de gezondheid van de mens en voor het milieu bevredigende luchtkwaliteit in de stad, waarbij de meeste luchtverontreinigende stoffen te maken hebben met energieverbruik;

- la politique des déplacements vise à diminuer le trafic automobile notamment par un transfert modal vers les transports publics, ce qui a pour conséquence de réduire les émissions dans l'air;
- la politique sociale vise à permettre aux ménages les plus pauvres de payer moins pour les besoins de premières nécessités;
- la politique économique vise à permettre aux entreprises d'être compétitives et donc d'améliorer leur efficacité énergétique en relation avec leur production;
- la politique régionale de l'énergie vise à améliorer l'efficacité énergétique globale de la Région.

Il faut aujourd'hui la volonté politique, des projets, des moyens humains et financiers et une coopération claire et précise au niveau belgo-belge. Ceci ne pourra s'exprimer qu'à travers une approche construite et cohérente.

Le Ministre de l'Environnement et de la Politique de l'Eau, de la Conservation de la Nature et de la Propreté publique et du Commerce extérieur,

D. GOSUIN

- het verplaatsingsbeleid is gericht op een vermindering van het autoverkeer, met name door middel van een modale verschuiving naar het openbaar vervoer, waardoor de uitstoot van luchtverontreinigende stoffen zou kunnen worden verminderd;
- het sociale beleid is erop gericht de armste huisgezinnen in staat te stellen minder te betalen voor levensnoodzakelijke behoeften;
- het economische beleid is erop gericht de bedrijven in staat te stellen concurrerend te zijn en dus hun energieverbruik te verhogen in verhouding tot hun productie;
- het gewestelijke energiebeleid is gericht op een verbetering van het globale energierendement van het Gewest.

Er is momenteel nood aan politieke wil, projecten, menselijke en financiële middelen en een duidelijke en precieze samenwerking op Belgisch vlak. Dat is slechts mogelijk mits een constructieve en coherente aanpak.

De Minister belast met Leefmilieu, Waterbeleid, Natuurbehoud, Openbare Netheid en Buitenlandse Handel,

D. GOSUIN

**AVANT-PROJET D'ORDONNANCE
SOUMIS A L'AVIS
DU CONSEIL D'ETAT**

**AVANT-PROJET D'ORDONNANCE
portant approbation du Protocole
à la Convention de Genève de 1979
sur la pollution atmosphérique transfrontière
à longue distance,
relatif à la lutte
contre les émissions d'oxydes d'azote
ou leurs flux transfrontières,
fait à Sofia le 31 octobre 1988**

Article 1er

La présente ordonnance règle une matière visée à l'article 39 de la Constitution.

Article 2

Le Protocole à la Convention de Genève de 1979 sur la pollution atmosphérique transfrontière à longue distance, relatif à la lutte contre les émissions d'oxydes d'azote ou leurs flux transfrontières, fait à Sofia le 31 octobre 1988, sortira son plein et entier effet en ce qui concerne la Région de Bruxelles-Capitale.

Bruxelles, le 19 novembre 1998.

Pour le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs locaux, de l'Emploi, du Logement et des Monuments et Sites,

Charles PICQUE

Le Ministre de l'Economie, des Finances, du Budget, de l'Energie et des Relations extérieures,

Jos CHABERT

Le Ministre de l'Aménagement du Territoire, des Travaux publics et du Transport,

Hervé HASQUIN

Le Ministre de la Fonction publique, du Commerce extérieur, de la Recherche scientifique, de la Lutte contre l'Incendie et de l'Aide médicale urgente,

Rufin. GRIJP

Le Ministre de l'Environnement et de la Politique de l'eau, de la Rénovation, de la Conservation de la Nature et de la Propriété publique,

Didier GOSUIN

**VOORONTWERP VAN ORDONNANTIE
ONDERWORPEN AAN HET ADVIES
VAN DE RAAD VAN STATE**

**VOORONTWERP VAN ORDONNANTIE
houdende instemming met het Protocol
bij het Verdrag van 1979
betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging
over lange afstand, inzake de beheersing
van emissies van stikstofoxiden
of van de grensoverschrijdende stromen
van deze stikstofverbindingen,
gedaan te Sofia op 1 november 1988**

Artikel 1

Deze ordonnantie regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

Artikel 2

Het Protocol bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, inzake de beheersing van emissies van stikstofoxiden of van de grensoverschrijdende stromen van deze stikstofverbindingen, gedaan te Sofia op 1 november 1988 zal zijn volle uitwerking hebben, voor wat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreft.

Brussel, 19 november 1998.

Namens de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijk Regering, belast met Plaatselijke Besturen, Werkgelegenheid, Huisvesting en Monumenten en Landschappen,

Charles PICQUE

De Minister belast met Economie, Financiën, Begroting, Energie en Externe Betrekkingen,

Jos CHABERT

De Minister belast met Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer,

Hervé HASQUIN

De Minister belast met Openbaar Ambt, Buitenlandse Handel, Wetenschappelijk Onderzoek, Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp,

Rufin GRIJP

De Minister belast met Leefmilieu en Waterbeleid, Renovatie, Natuurbehoud en Openbare Netheid,

Didier GOSUIN

Avis du Conseil d'Etat

Le Conseil d'Etat, section de législation, troisième chambre, saisi par le Ministre de l'Environnement et de la Politique de l'eau, de la Rénovation, de la Conservation de la nature et de la Propreté publique de la Région de Bruxelles-Capitale, le 1er décembre 1998, d'une demande d'avis sur un avant-projet d'ordonnance «portant approbation du Protocole à la Convention de Genève de 1979 sur la pollution atmosphérique transfrontière à longue distance, relatif à la lutte contre les émissions d'oxydes d'azote ou leurs flux transfrontières, fait à Sofia le 31 octobre 1988», a donné le 30 mars 1999 l'avis suivant:

Arrêté de présentation

Il y a lieu d'incorporel le projet dans un arrêté qui charge le ministre compétent de déposer le projet au Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale.

Intitulé

1. Dans le texte français de l'intitulé du projet, on remplacera les mots «portant approbation du» par «portant assentiment au».

2. Conformément au texte français authentique du protocole, on écrira encore dans le texte français: «Protocole à la Convention sur la pollution atmosphérique transfrontière à longue distance de 1979» au lieu de «Protocole à la Convention de Genève de 1979 sur la pollution atmosphérique transfrontière à longue distance».

La même observation vaut pour le texte français de l'article 2 du projet.

3. En ce qui concerne le texte néerlandais de l'intitulé du protocole, il est recommandé d'harmoniser la formulation du projet avec la traduction néerlandaise du protocole, telle qu'elle a été publiée au Journal officiel des Communautés européennes du 21 juin 1993.

On écrira donc: «Protocol inzake de beheersing van emissies van stikstofoxiden of van de grensoverschrijdende stromen van deze stikstofverbindingen bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand».

La même observation vaut pour le texte néerlandais de l'article 2 du projet.

4. Dans le texte néerlandais, il convient également d'indiquer le «31 oktober 1988» au lieu du «1 november 1988» comme date de signature du protocole.

La même observation vaut pour le texte néerlandais de l'article 2 du projet.

5. Il y a lieu de porter également assentiment à l'annexe technique du protocole.

On écrira donc à la fin de l'intitulé: «et à son annexe technique, faits à Sofia le 31 octobre 1988».

La même adaptation sera apportée à l'article 2 du projet.

Article 2

Dans le texte néerlandais de cet article, il y a lieu de remplacer les mots «zal zijn volle uitwerking hebben» par «zullen volkomen gevogt hebben».

Advies van de Raad van State

De Raad van State, afdeling wetgeving, derde kamer, op 1 december 1998 door de minister van Leefmilieu en Waterbeleid, Renovatie, Natuurbewind en Openbare Netheid van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest verzocht hem van advies te dienen over een voorontwerp van ordonnantie «houdende instemming met het Protocol bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, inzake de beheersing van emissies van stikstofoxiden of van de grensoverschrijdende stromen van deze stikstofverbindingen, gedaan te Sofia op 1 november 1988», heeft op 30 maart 1999 het volgende advies gegeven:

Indieningsbesluit

Het ontwerp dient te worden opgenomen in een besluit waarbij de bevoegde minister ermee wordt belast het ontwerp bij de Brusselse Hoofdstedelijke Raad in te dienen.

Opschrift

1. In de Franse tekst van het opschrift van het ontwerp vervange men de woorden «portant approbation du» door «portant assentiment au».

2. Nog in de Franse tekst schrijve men, overeenkomstig de authentieke Franse tekst van het protocol, «Protocole à la Convention sur la pollution atmosphérique transfrontière à longue distance de 1979» in plaats van «Protocole à la Convention de Genève de 1979 sur la pollution atmosphérique transfrontière à longue distance».

Dezelfde opmerking geldt voor de Franse tekst van artikel 2 van het ontwerp.

3. Wat de Nederlandse tekst van het opschrift van het protocol betreft, verdient het aanbeveling de redactie van het ontwerp af te stemmen op de Nederlandse vertaling van het protocol zoals die werd bekendgemaakt in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen van 21 juni 1993.

Men schrijve derhalve: «Protocol inzake de beheersing van emissies van stikstofoxiden of van de grensoverschrijdende stromen van deze stikstofverbindingen bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand».

Dezelfde opmerking geldt voor de Nederlandse tekst van artikel 2 van het ontwerp.

4. Nog in de Nederlandse tekst dient als ondertekendatum van het protocol «31 oktober 1988» te worden vermeld in plaats van «1 november 1988».

Dezelfde opmerking geldt voor de Nederlandse tekst van artikel 2 van het ontwerp.

5. Er dient ook instemming te worden verleend met de technische bijlage bij het protocol.

Men schrijve derhalve in fine van het opschrift: «en met de technische bijlage, ondertekend te Sofia op 31 oktober 1988».

Ook artikel 2 van het ontwerp moet in die zin worden aangepast.

Artikel 2

In de Nederlandse tekst van dit artikel dienen de woorden «zal zijn volle uitwerking hebben» te worden vervangen door «zullen volkomen gevogt hebben».

La chambre était composée de			De kamer was samengesteld uit		
Messieurs	W. DEROOVER,	président de chambre,	De heren	W. DEROOVER,	kamervoorzitter,
	D. ALBRECHT, P. LEMMENS,	conseillers d'Etat,		D. ALBRECHT, P. LEMMENS,	staatsraden,
	A. ALEN, H. COUSY,	assesseurs de la section de législation,		A. ALEN, H. COUSY,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Madame	F. LIEVENS,	greffier.	Mevrouw	F. LIEVENS,	griffier.
La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. W. DEROOVER.			De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de heer W. DEROOVER.		
Le rapport a été présenté par M. B. SEUTIN, auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par Mme A. VAN MINGEROT, référendaire adjoint.			Het verslag werd uitgebracht door de heer B. SEUTIN, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door mevr. A. VAN MINGEROT, adjunct-referendaris.		
<i>Le Greffier,</i>		<i>Le Président,</i>	<i>De Griffier,</i>		<i>De Voorzitter,</i>
F. LIEVENS		W. DEROOVER	F. LIEVENS		W. DEROOVER

PROJET D'ORDONNANCE

**portant assentiment au Protocole
à la Convention sur la pollution
atmosphérique transfrontière
à longue distance de 1979,
relatif à la lutte contre les émissions
d'oxydes d'azote ou leurs
flux transfrontières
et à son annexe technique,
faits à Sofia le 31 octobre 1988**

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,
Sur la proposition du Ministre de l'Environnement ;
Après délibération ;

Le Ministre de l'Environnement est chargé de présenter au nom du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale au Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale le projet d'ordonnance dont la teneur suit :

Article 1er

La présente ordonnance règle une matière visée à l'article 39 de la Constitution.

Article 2

Le Protocole à la Convention sur la pollution atmosphérique transfrontière à longue distance de 1979, relatif à la lutte contre les émissions d'oxydes d'azote ou leurs flux transfrontières et son annexe technique, faits à Sofia le 31 octobre 1988, sortira son plein et entier effet en ce qui concerne la Région de Bruxelles-Capitale.

Bruxelles, le 30 août 1999,

Pour le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Le Ministre-Président, chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites, de la Rénovation urbaine et de la Recherche scientifique,

J. SIMONET

ONTWERP VAN ORDONNANTIE

**houdende instemming met het Protocol
inzake de beheersing van emissies
van stikstofoxiden of van de
grensoverschrijdende stromen van deze
stikstofverbindingen bij het Verdrag
van 1979 betreffende grensoverschrijdende
luchtverontreiniging over lange afstand,
en met de technische bijlage,
ondertekend te Sofia op 31 oktober 1988**

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,
Op voorstel van de Minister van Leefmilieu,
Na beraadslaging,

Namens de Brusselse Hoofdstedelijke Regering is de Minister van Leefmilieu ermee belast aan de Brusselse Hoofdstedelijke Raad het ontwerp van ordonnantie voor te leggen waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Deze ordonnantie regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

Artikel 2

Het Protocol inzake de beheersing van emissies van stikstofoxiden of van de grensoverschrijdende stromen van deze stikstofverbindingen bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, en de technische bijlage, ondertekend te Sofia op 31 oktober 1988, zullen volkomen gevolg hebben voor wat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreft.

Brussel, 30 augustus 1999,

Namens de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

De Minister-Voorzitter, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek,

J. SIMONET

Le Ministre chargé des Travaux publics, du Transport et de la Lutte contre l'incendie et l'Aide médicale urgente,

J. CHABERT

Le Ministre chargé de l'Emploi, de l'Economie, de l'Energie et du Logement,

E. TOMAS

La Ministre chargée des Finances, du Budget, de la Fonction publique et des Relations extérieures,

A. NEYTS-UYTTEBROECK

Le Ministre de l'Environnement et de la Politique de l'Eau, de la Conservation de la Nature et de la Propreté publique et du Commerce extérieur,

D. GOSUIN

De Minister belast met Openbare Werken, Vervoer, Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp,

J. CHABERT

De Minister belast met Tewerkstelling, Economie, Energie en Huisvesting,

E. TOMAS

De Minister belast met Financiën, Begroting, Openbaar Ambt en Externe Betrekkingen,

A. NEYTS-UYTTEBROECK

De Minister belast met Leefmilieu, Waterbeleid, Natuurbehoud, Openbare Netheid en Buitenlandse Handel,

D. GOSUIN

1299/3354
I.P.M. COLOR PRINTING
₹02/218.68.00